

KTS:n tervehdys: *Avain* 20 vuotta

Vuonna 1927 perustettu Kirjallisuudentutkijain seura on lähes alusta alkaen osallistunut kirjallisuustieteellisen kentän keskusteluihin omalla julkaisutoiminnallaan. Vuodesta 1929 vuoteen 2003 muotona toimi seuran vuosikirja, joka nimensä mukaisesti ilmestyi kerran vuodessa (poikkeuksena vuosikerrat 1996 ja 1997, joina molempina vuosikirjoja julkaistiin kaksi). *Avaimen* ensimmäisen numeron (1/2004) pääkirjoituksessa kerrotaan, että ajatuksen laadukkaan mutta sisällöltään auttamatta suppeamman sekä usein vähemmän ajankoh- taisen vuosikirjan muuttamisesta tieteelliseksi lehdeksi oli tuonut esille moni kirjallisuudentutkija, mutta muutos oli erinäisistä syistä kestänyt pitkään. Vuonna 2004 toivottu muutos viimein tapahtui, ja siitä lähtien *Avain* on ilmes- tynyt muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta neljä kertaa vuodessa.

”*Avain* jatkaa Kirjallisuudentutkijain Seuran vuosikirjan viitoittamalla tiellä ainoana kirjallisuudentutkimuksen äänenkannattajana Suomessa. Nyt kirjallisuudentutkijain asiantuntemus saa arvoisensa foorumin”, toteavat Klaus Brax ja Kai Mikkonen lehden ensimmäisen numeron pääkirjoituksessa. ”Ainoa kirjallisuudentutkimuksen äänenkannattaja” on kenties kuvauksena hieman jyrkkä, sillä kirjallisuudentutkimukseen liittyviä artikkeleita julkaisevat – kirjallisuudentutkijoiden onneksi, sanoisin – myös muut lehdet. *Avain* on silti edelleen ainoa puhtaasti kirjallisuustieteelliseen tutkimukseen keskittyvä ver- taisarvioitu lehti Suomessa, ja muut vastaavaa tutkimusta julkaisevat kanavat ovat harvassa. Tämä julkaisukanavien rajallisuus lienee yksi syy siihen, ettei *Avain* tällä hetkellä pysty ottamaan vastaan uusia artikkelikäsitteitä. Tar- jottavien käsikirjoitusten runsaus kertoo toki hyvää kirjallisuudentutkimuksen elävyydestä ja osaltaan mahdollistaa *Avaimen* laadun pysymisen korkeana. Runsaudenpula on silti harmillista sekä julkaisijan että julkaistuiksi halajavien puolesta – toimittaminen työllistää entistä enemmän, ja aiempaa useampi jou- tuu torjutuksi tai vähintäänkin pitkän jonon hännille.

Avaimen päätoimittajat Hanna-Riikka Roine ja Esko Suoranta kiinnittävät numeron 2/2024 pääkirjoituksessaan erityistä huomiota siihen, että artikkeli- väitöskirjojen yleistyessä yhä useampi *Avaimen* tarjottava käsikirjoitus on osa aloittelevan tutkijan väitöskirjaa. Väitöskirjatutkijoiden rooli tuntuu olevan kasvussa KTS:n toiminnassa laajemminkin: vuoden 2022 Kirjallisuudentutki- muksen päivien järjestelyistä vastasivat väitöskirjatutkijat, ja selvä enemmistö nykyisestä hallituksesta on väitöskirjatutkijoita. Kotimaisina ja siten todennä- köisesti tutumman ja turvallisemman oloisina sekä *Avain* että KTS-päivät liene- vät monen väitöskirjaprosessiaan aloittelevan tutkijan ensimmäisiä kosketus- pintoja vertaisarvioituun julkaisemiseen ja tieteellisiin konferensseihin – näin on ollut ainakin omalla kohdallani.

Yleisemminkin *Avain* on varmasti yksi näkyvimmistä seuran jäseneduista ja siten muistutus omasta jäsenyydestä. Open access -julkaisu toki mahdollistaa lehden lukemisen ilman seuran jäsenyyttäkin, mutta paperilehden putoaminen postiluukusta tuntuu olevan useimmille tärkeää. Vain harva on valinnut pelkän nettilehden, vaikka se mahdollista onkin. Kokeiluna lähetetty ukaasi siitä, ettei *Avainta* lähetetä, ellei alkavan vuoden jäsenmaksu ole maksettuna johti poikkeukselliseen vauhdikkuuteen jäsenyyden uusimisen kanssa. Uudempia jäseniä sekä esimerkiksi lähdekirjallisuutta etsiviä opiskelijoita, jotka eivät kenties vielä ole seuraan liittyneet, ilahduttanee tieto siitä, että journal.fi-sivustolta löytyvät kaikki *Avaimen* 20 vuosikertaa. Lehden historiaan tutustuminen on siis helppoa myös meille, jotka emme ole sitä alusta asti seuranneet. Arkistoja selaamalla käy selväksi, että *Avain* on sekä aiheiltaan että kirjoittajakunnaltaan ilahduttavan monipuolinen – kahdessakymmenessä vuodessa lehti on ehtinyt olla osana tutkimuskentän useita erilaisia tuulia. Kirjallisuudentutkijain seuran hallituksessa toivomme, että *Avain* jatkaa tämän merkkipaalun jälkeenkin laadukkaana ja monipuolisena ”kirjallisuudentutkimuksen äänenkannattajana”, jonka kirjoittaja- ja lukijakuntaan ovat tervetulleita keskenään hyvinkin erilaisista kirjallisuus- ja teoriasuuntauksista kiinnostuneet.

KTS:n hallituksen puolesta
puheenjohtaja Liisa Merivuori

Viitteet:

- Brax, Klaus & Kai Mikkonen 2004. Pääkirjoitus. *Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti Avain* 1, 3–6. DOI: 10.30665/av.74595.
- Roine, Hanna-Riikka & Esko Suoranta 2024. Väitöskirjatutkijat meritoituvat kausijulkaisuissa. *Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti Avain* 21(2), 2–3. DOI: 10.30665/av.145445.